

Передплата

«РУСЛАНА» вилосить:

в Австрії:

за цілий рік . . . 20 кор.
в пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 170 пер.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми сердце і віра руска.» — З Руславогих псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудня.

Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» під
ч. 1. пл. Дембровського (Хору-
щини). Експедиция місцева
в Агенції Соколовського в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
напередне застережене.—
Рекламації неопечатаніє
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Смирненне запитанє до проф. д-ра Ставіслава
Дністрянського яко посольского кандидата.

(Статя надіслана).

Руско-католицкий епископат вложив
Архиврейским посланієм з січня 1907 р.
о виборах до парламенту на вірних сво-
їх епархій, особливож на сьвящеників
обовязок, заким віддадуть свій голос на
кандидата до парламенту, добре пере-
свідчити ся, чи єсть добрим христия-
нином і чи єсть готов правд
віри і Церкви боронити?

Не мав я нагоди бути на перед-
борчих вічах проф. Дністрянсь-
ского, однак попала мені в руки ві-
дозва видана An die deutsche Wähler-
schaft виборчого округу Рава-Угнів Жон-
ква і т. д., в котрій між иншими сказа-
но от що:

„In politischer Hinsicht ist er (др.
Дністрянський) Anhänger eines deutsch-
ruthenischen Verbandes, der
im künftigen Parlament der Deutschen
die Majorität sichert. Er ist Gegner
der Sonderstellung Galiziens,
welche die Unabhängigkeit des deutschen
Volkes daselbst wesentlich gefährdet“.

Сею заявою пересуджує з гори др.
Ст. Дністрянський становище Руско-
го клубу, хоч ще вислід виборів не ли-
ше в Галичині, але й в инших краях
навіть приблизно не дасть ся обчисли-
ти, отже й трудно вже тепер наперед о-
преділити, який союз, з якими парла-
ментарними сторонництвами, був би для
русского народу вказаний і корисний. О
скільки мені відомо з дневників, поста-
новили німецькі провідники політичні до-
перва по переведеню виборів зіхати ся
у Відні і там нарадити ся над своїм
парламентарним становищем і над мо-
жливим союзом так поодиноких стор-
ништв німецьких, як і що до союзу з ин-
шими ненімецькими сторонництвами. Отже
з того бачимо, що німецькі сторонництва
не хотять вже наперед вьязати собі рук,
вижилають передовсім вислїду виборів а
відтак будуть нараджувати ся і рішати,
яке їм заняти становище в новій дер-
жавній раді, з ким лучити ся, а з ким
ні. Чи така передчасна заява кандидата
посольского що до Руского клубу, таке
пересуджуванє справи що до становища
парламентарного є політично корисне, се
полишаю зрілому оціненю політиків.

Я однак яко сьвященик з свого
становища, із становища Руско-катол.

Церкви і русского народу позволю собі
звернути ся з смиренным запитанєм до
п. кандидата (а се можна би віднести
і до всіх инших посольских кандидатів
русских), чи такий союз русских послів з
Німцями буде корисний для інтересів
нашої Церкви і народности і чи в такм
союзі русский посол буде мати спромогу
правд віри і Церкви боронити, як сего
вимагає Архиврейске посланє?

О скільки тепер вже можна бодай
приблизно оцінити, вишле німецький на-
рід з австрійских країв двоякого рода
послів: християнських соціялів і кон-
серватистів (яких звичайно жидівско-
ліберальні дневники звать клерикалами)
і німецьких людовців, поступовців та
вчасти і всенімців. Можна з дотепері-
шого перебігу виборчої акції сподіва-
ти ся, що християнсько-соціальне і кон-
сервативне сторонництво німецьке (сі о
бидва будуть їти разом) буде творити
вельми численний клуб і сей клуб буде
піддержувати правительство, як і доси
християнські соціяли і консерватисти
попирали міністерство бар. Бека.

Руский клуб, як з цілої виборчої
акції напевно судити можна, займе ста-
новище острє опозиційне і вже се не
дозволить єму входити з політичного згля-
ду в союз з християнськими соціялами
і консерватистами німецькими.

Другий табір німецький будуть тво-
рити німецькі людовці (яко найбільше
сторонництво) і недобитки німецьких по-
ступовців (лібералів) і всенімців. Крім
тих буде ще клуб німецьких аграрників.
Сей також одначе, як можна виразно
бачити з їх віч, дневників і програм,
між иншими домагаються програмовими
в новій державній раді ставити на пер-
шій місці реформу шкільну в
напрямі т. зв. freie Schule (значить, що-
би з неї усунути всякі релігійні вирази,
молитву — вже й тепер у Відні по
школах се усунено — науку релігії ітп.),
а також зміну закона про хри-
стиянське супружество в
напрямі улекшени розводів і життя на
віру.

Коли русский клуб заключить союз
з тим німецьким табором, буде обяза-
ний піддержувати також єго домагаєня,
єго програму. В найкориснійшій слу-
чаю вільно буде послаам руским, котрі
вступили би в союз з тими Німцями,
усунути ся при голосованю над рефор-
мою шкільною, над законом про супру-
жества. Але чиж таким поступком спо-
внили би они обовязок, якого вимагає

Архиврейске посланіє — правд віри
і Церкви боронити?!

На се радби я яко сьвященик по-
чути вьясненє проф. д-ра Ст. Дністрянсь-
ского.

Окрім того проф. др. Ст. Дністрянсь-
кий заявляє, що він є Gegner der
Sonderstellung Galiziens.
Алеж се преці загально відомо, що ні-
мецькі людовці і всенімці також програ-
мовою точкою унажають Sonderstellung
Galiziens und der Bukowina, а навіть
Дальмачії, щоби тим способом осягнути
верховладу над Славянами австрійскими,
а в попередній державній раді навіть
Поляки піддержували се внесенє німець-
ких людовців і всенімців (і, як бачимо,
Поляки вже багато осягнули і инші ще
осягнуть уступки в напрямі відокремленя
Галичини). Якраз рускі послы можуть з
політичних зглядів (др. Дні-
стрянський каже в своїй відозві виразно
in politischer Hinsicht ist er An-
hänger eines deutsch-ruthenischen Ver-
bandes) входити в союз з Німцями, ко-
трі в програмі своїй мають: Sonder-
stellung Galiziens.

Оттакі сумніви насувають ся ме-
ні яко сьвященикови і Русинови і тому
позваляю собі звернути се смиренне за-
питанє до проф. д-ра Ст. Дністрянського,
щоби яко кандидат на посла до держа-
вної ради зволив пояснити, як він на
ті справи задивляє ся, як він евентуаль-
но міг би погодити се становище, зазна-
чене в своїй заяві до німецьких виборців,
з інтересами Руско-катол. Церкви, з до-
маганями Руско-катол. Епископату і Ру-
ского народу?

Сьвященик виборець.

Внутрішня колонізація в Росії.

Щоби оминути аграрну справу, яка
з такою остротою станула в Росії на
дневнім порядку, російське правительство
забажало звернути надмір безземельного
населеня до колонізації степових країн
полудневого Сибіру. Який успіх і які ви-
гляди має ся колонізація, представляє
п. Ф. Матушевский, опираючись на же-
рельних даних, ось як в київській «Раді»:

Результати нових законів про землю,
що міністерство д. Столипіна вспіло ви-
дати по розгоні першої думи, починають
уже потроху виявляти ся. Скасувавши
общину, давши право на вільний вихід
з громади, а також право спродувати

давати в заставу наділи, міністерство, поруч з сим, вжило заходів, щоб розпустити по селах голосні чутки, що в Сибіру та інших краях, де є вільні землі, щедро наділяти муть геть усіх переселенців землею. Для сего міністер хліборобства князь Васильчиков видав і розіслав спеціального циркуляра по всіх усядах, а «землеустроїтельним» комісіям та земским начальникам з свого боку дано було знак, щоб вони приклали рук і праці до того, щоб прищепити селянам гадки про переселення. Але міністри ні для чого було й натякати комісіям та земским, що вони повинні були робити, бо і без натяків члени комісій та земські начальники, здебільшого самі дворяни-поміщики, добре розуміли, що їм самим поперед усього на руку намовляти селян йти на вільні землі. І вони пильно заходилися коло сеї роботи.

Не вистачило би й місця, як би заходилися списати всі звістки про переселенський рух, що обхопив тепер селян. Досить зазначити, що з 1-го январа по 25. марця, як сповіщає само «главное управление землеустройства», до Сибіру подалося 74 тисячі переселенців, тим часом як попередні роки за весь рік переселялося що найбільше 135—150 тис. душ. Як що переселенці йти муть і далі так, як зараз, то за один сей рік їх перейде в четверо проти того, скільки переходило за один рік колись, тобто не менше як 300 тисяч душ. З першого погляду може здавати ся, що на 140 мил. населення в Росії 300 тис. переселенців на рік не так то вже й багато. Воно може і справді булоб так, як би уряд зарані подбав про те, щоб переселенці на нових місцях навспражки мали те, на що вони сподіваються і що їм обіцяють дати. В тім то й лихо, що надії переселенців і на десяту долю не здійснюють ся. Вкінці минулого року нам вже доводило ся писати про гірку долю переселенців на нових місцях. Ми тоді покликували ся на офіційний документ, «Объяснительну записку къ смѣтнымъ предположеніямъ на 1907 г.», що написали самі чиновники з «Переселенческого Управления». В названій «записці» чиновники, не таючись, пишуть, що для переселенців не виготовлено учасків в потрібному числі, що на вільних землях нема доріг і води, що не вистачає розмежевщиків, що міністерство замість 250 — 300 карб. дає злидненну за допомогу по 50 карб. на землю та й то тільки тим, хто опинив ся в крайній нужді. Через се вся сила народу, не менше як 30 проц. втікає з нових земель і йде жебратити.

От що робило ся на «вільних» землях тоді, як переселяло ся на рік тільки 135—150 тис. душ. Щож діятиметь ся тепер, коли переселенців прибуде вчетверо більше? Страшно й подуматись! Хотіло ся би знати, чи міністер хліборобства, князь Васильчиков, а з ним і інші міністри та панове-дворяни, що намовляють переселяти ся людей, чи вони збагнули думками, що вони роблять, яке страшне лихо вони готують? Чи тямлять вони, що почне коїти ся в державі, як не пролетарият, а голий, босий, голодний, холодний і одурений темний

люди сунеть ся назад, не знаходючи собі притулку?

Дума звернула вже на се увагу і постановила негайно запитати міністерство про переселенську справу. І хоч з сего запитання може нічого й не вийде, але поки є дума, поки вона животіє, вона повинна кликати до одвіту міністрів, щоб скласти з себе вину за те, що уряд доручає влаштовувати і розрішати земельну справу «бравим поручикам гвардії» в той час, коли є дума.

Загранична політика

Підчас Великодних ферій тим живіше розвинула ся міжнародна політика, в якій взяли уділ голови держав і дипломатія, а праса докладно нотувала всякі більше і менше важні подробиці.

Отже передовсім багато теми подала подорож австро-угорського міністра справ заграничних бар. Еренталя до Берлина. Про той побут пишуть звітам, що бар. Еренталь конферував не тільки з італійським амбасадором і з французьким, котрих відвідав і у котрих довгий час забавив. Ціль тих відвідин держать в тайні, але кажуть, що їх вислід має бути успішний. — Temps, пишучи про подорож бар. Еренталя, заявляє, що слідить з занятєм, але без пристрасти ті урядові подорожжя, скріплюючі дипломатичні уклади, до котрих Франция не належить. Франция знає, що Австро-Угорщина від вступлення до потрійного союзу ніколи не займала против французького становища і що відносини між Парижем а Віднем в часі послідної європейської кризи були вповні вдоволюючі. — Köln. Ztg. в телеграмі з Берлина завідає, що провірено там цілковиту згоду між Німеччиною а Австро-Угорщиною у всіх важних справах міжнародної політики.

В часі розмов бар. Еренталя з правлячими личностями Німеччини обговорювано, як зачувати, біжучі справи політичні. — Fremdenblatt доніс, що підчас італійських ферій парламентарних удасть ся бар. Еренталь передусім до італійського короля, а звітам до Давідо, до міністра справ заграничних Тітоніого. — В сей спосіб лісна і трівка злука тридержавного союзу буде наново удокументована перед Європою.

Марокканська справа може подати причину до нових клопотів, бо, як телеграми доносять з Танжеру, в бухнуло там тепер повстане тубольців против султана. Бюро Райтера доносить з Маракеш, що там населення оголосило Гасіца султаном. Підбурена товпа увільнила всіх арештованих з причини убийства д-ра Мошампа і видаленому губернаторови привернула власть. Дотеперішнього султана повідомлено, що нарід вже не признає єго більше. Наслідком сего буде нова французька експедиція до Марокка.

Мають Німці своїх Герерів, а Французи Мароканців то і для Англії вистає поважна небезпека зі сторони Індійців, які підносять поважні бунти против Європейців. Однак, як з Калькути

доносять, англійське правительство вже заздалегідь приготувало ся на повстане тубольців. Коло 70.000 війська англійського стоїть під оружжєм у воєнній готовості, а порозділювано єго по різних місцевостях, подбавши о нехибне взаїмне знешенє і відповідну комунікацію задля концентрації воєнних сил на загроженій точці.

Рух межі тубольцями звертає ся навіть против місіонарів, чого вже давно не було і місії потерпіли вже знатні шкоди. Щ) в сїм повстанчїм руху бере уділ також і інтелігенція, доказує донесенє з Калькути, що тамошним професорам університету і студентам заказано окремо брати уділ в політичній агітації.

Межи Францією а Японією ведуть ся переговори задля заключення умови про взаїмне забезпеченє собі посілостей у східній Азії. Французький міністер заграничних справ Тішон в розмові з редактором Temps-у заявив, що розходить ся о заключенє умови, яка давала би запоруку удержання мира на Сході. Росія і Англія вже згодили ся на сю умову. Єще більше отвертим був японський амбасадор в Парижі Кусіно супротив редактора згаданого дневника, бо потвердив, що французько-япанська умова містить поруку незалежності і інтегральності Хи і удержання стану посідання обох держав. Се буде припечатанєм територіяльного стану, створеного для Японії по послідній війні, як також становиска Франції в Індокінах. Трактат буде чисто політичний а не торговельний. За 2 до 3 тижні він стане підписаний і оголошений, тож нема причини держати єго в тайні. Французька праса витає сей трактат дуже симпатично і уважає єго зичною побідою Пісона.

Просимо відповісти передплату.

Новинки

— Календар. В четвер: руско-кат.: Василия і Гліба; римо-кат. *Вознесенє Госп.* — В п'ятницю: руско-кат.: Целогії; римо-кат.: Пасхаліса.

— Великий равт получений з концертом відбуде ся в суботу, дня 18. мая в салі „Народного Дому“ у Львові, початок о 8 год. вечером. Позв'яз участь в концертї возьмуть найвизначнійші сили артистичні, Комітет має повну надію, що всі земляки прибудуть на сей равт, аби як найбільше фондів придбати на так потрібні і діяльні тов-а як „Руска захоронка“ і „Вакаційна Оселя“. По концертї відбудуть ся вечерниці з танцями. — Вступ на салю З К; галерія і академ. білет 1 К. Стрій сьвяточний. Музика військова 80. п. н. Окремих запрошень не розсилає ся, тому Виділи обох товариств звертають ся до всіх П. Т. земляків, аби як найчисленнійше явили ся на сїм равті. — Буфет у власнім заряді.

— Звичайні загальні збори тов-а гімнаст. «Сокіл» у Львові відбудуть ся дня 15. мая 1907 о 5 год. по полудни у власній салі в домі „Дністра“ при ул. Рускій ч. 20. з отрим днівним порядком: Відчитанє протоколу з попередних заг. зборів, звіт Старшини з діяльності за 1906, звіт касовий за 1906, звіт ревізійної комісії, доповнюючий вибір до Старшини, вибір заступників членів Старшини, вибір настоятелів вправ і комісії ревізійної, вне-

